

Повна назва: Теорія держави і права

Статус: Нормативна

Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія держави і права” є забезпечення засвоєння студентами основних, фундаментальних державно-правових термінів і понять, зрозуміння студентами зв’язку між державою і правом, а також основних закономірностей виникнення, еволюції і функціонування держави і права.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Теорія держави і права” є:

1. Аналіз основних категорій, які використовуються в теорії держави і права.
2. Опанування основною юридичною термінологією.
3. Визначення причин і умов походження і розвитку держави і права, основних напрямків їхньої еволюції.
4. Всебічний аналіз сутності і функціонування держави на сучасному етапі.
5. Вивчення механізму і форми держави.
6. Аналіз сучасних концепцій праворозуміння і ознак права.
7. Засвоєння вчення про норму права, систему права, правову систему.
8. Вивчення правових систем сучасності.
9. Аналіз процесів правотворчості і законотворчості.
10. Вивчення джерел права.
11. Засвоєння теорії реалізації права.
12. Засвоєння вчення про правовідносини.
13. Аналіз юридичної техніки.
14. Вивчення засад правомірної поведінки; аналіз правопорушень і юридичної відповідальності.
15. Аналіз поняття правосвідомості і правової культури.
16. Аналіз понять і принципів створення і функціонування правової соціальної держави і громадянського суспільства.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Тематичний план дисципліни «Теорія держави і права» складається з семи змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов’язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв’язками.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи навчання:

1) лекційні заняття, на яких викладається теоретичний матеріал, наводяться практичні приклади; заняття проводяться з використанням технічних та програмних засобів;

2) семінарські заняття, що передбачають підготовку теоретичних та практичних питань з теорії держави і права та їх обговорення в аудиторії;

3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз’яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		Самостійна робота студента	
			лекційні	семінарські		
Змістовий модуль 1. Ознаки, сутність і типологія держави						
1.	Предмет, метод, завдання, функції курсу „Теорія держави і права”. Зв’язок з іншими		2	2	2	

	науками.					
2.	Ознаки держави		2	2	3	
3.	Походження держави.		2	2	3	
4.	Походження держави.		2	2	2	
5.	Сутність і типологія держави.		2	2	2	
Змістовий модуль 2. Форма, механізм та функціонування держави.						
6.	Функції держави		2	2	3	
7.	Механізм держави.		2	2	4	
8.	Форма держави. Форма правління.		2	2	4	
9.	Форма держави. Форма державного устрою і політичний режим.		2	2	4	
10	Держава в політичній системі суспільства.		2	2	3	
Змістовий модуль 3. Сутність, функції, соціальне призначення права						
11	Поняття, сутність і соціальне призначення права.		2	2	3	
12	Основні концепції праворозуміння.		2	2	3	
13	Функції права.		2	2	3	
14	Право в системі соціальних норм.		2	2	3	атестація
15	Норми права		2	2	4	
Змістовий модуль 4. Джерела та система права.						
16	Джерела (форми) права		2	2	4	
17	Правотворчість.		2	2	3	
18	Система права.		2	2	4	
19	Правовідносини. Юридичні факти, презумпції та фікції.		2	2	3	
Змістовий модуль 5. Реалізація права						
20	Реалізація права.		2	2	3	
21	Колізії у праві.		2	2	3	
22	Прогалини у праві.		2	2	3	
23	Глумачення права.		2	2	3	
24	Юридична техніка.		2	2	2	
Змістовий модуль 6. Право у суспільному житті						
25	Правомірна поведінка.		2	2	2	
26	Правосвідомість і правова культура.		2	2	2	
27	Правопорушення		2	2	3	
28	Юридична відповідальність.		2	2	3	залік
29	Механізм правового регулювання.		2	2	2	
30	Законність і правопорядок.		2	2	2	

.						
Змістовий модуль 7. Держава і право у сучасному світі						
31	Правова, демократична, соціальна держава і громадянське суспільство.		2	2	3	
32	Права і свободи людини і громадянина.		2	2	3	
33	Правова система. Правові системи сучасності.		2	2	2	
34	Правові системи сучасності.		2	2	2	іспит
	Всього	270	68	68	98 (+ 36 годин курсова робота)	

Знання та навички: студенти повинні

знати :

- базові поняття і термінологію юриспруденції;
- основні закономірності виникнення, розвитку, шляхів еволюції інститутів держави і права;
- сутність і зміст державних і правових категорій;
- принципи і засади функціонування держави і права на сучасному етапі їхнього розвитку в державах і правових системах різних типів.

вміти :

- аналізувати державні і правові явища, давати їм оцінку;
- встановлювати основні закономірності розвитку конкретних державних і правових інститутів;
- визначати тенденції еволюції і функціонування конкретних державних і правових інститутів;
- оперувати юридичною термінологією.

набути навичок:

- вільно оперувати базовою юридичною термінологією;
- розв'язувати практичні задачі, користуючись отриманими теоретичними знаннями;
- критичного аналізу юридичних теорій та концепцій;
- застосування отриманих теоретичних знань та практичних навичок при подальшому вивченні юридичних дисциплін.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 години / 9 кредитів ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання самостійних письмових аудиторних робіт; усні відповіді на семінарських заняттях; атестація, залік, іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, надання відповідей біля дошки, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Семестровий контроль здійснюється у формі атестації (I триместр) та заліку (II триместр). Підсумковий контроль з дисципліни «Теорія держави і права» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в III триместрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

I триместр

Форма контролю	Максимальна оцінка	Кількість	Сума
----------------	--------------------	-----------	------

	одиниці контролю	заходів	балів
Доповідь на сем. заняттях	5	1	5
Опитування на сем. заняттях	5	14	70
Творчо-пошукова робота	10	1	10
Виконання письмової самостійної роботи	15	1	15
Загальна кількість балів			100
Всього за триместр			100

II триместр

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	5	1	5
Опитування на сем. заняттях	4	14	56
Виконання письмової самостійної роботи	9	1	9
Загальна кількість балів			70
Залік			30
Всього за триместр			100

III триместр

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	10	1	10
Опитування на сем. заняттях	5	6	30
Творчо-пошукова робота	10	1	10
Виконання письмової самостійної роботи	10	1	10
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього за триместр			100

Викладач:

Ковальова Світлана Григорівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії і теорії держави і права ЧНУ імені Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності – 33 роки. Кількість виданих наукових праць – понад 100. В 2004 році захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.01 – Теорія та історія держави і права; історія політичних та правових учень. Тема дисертації: «Еволюція судоустрою та судочинства на українських землях Великого князівства Литовського».

Сфера наукових інтересів – історія та теорія права.